

Svobodná povolání v právu EU

Tématem diplomové práce jsou Svobodná povolání v právu EU. Představují zvláštní skupinu profesí, která však hraje v každodenním životě společnosti stejně jako v hospodářském dění státu i samotné Evropské unie významnou roli. Od jiných forem podnikání se odlišují právě svou „svobodou“ výkonu činnosti, tj. v nezávislosti na přímém státním dozoru.

V členských státech nenalezneme totožné vymezení ani pojmu „svobodné povolání,“ ani kategorie profesí, která jsou za ně považovaná. Může se jednat o advokáty, notáře, medicínská povolání, architektky, ale také žurnalisty, spisovatele, umělce, apod. Státy se neshodují ani v otázce náplně jednotlivých činností, tj. v tom, které činnosti jednotlivá profese obvykle vykonává. Protože některé z těchto povolání jsou významně provázané s veřejným zájmem, členské státy mají tendenci k jejich zvýšené regulaci.

První část práce pojednává o rozdílnosti koncepcí v jednotlivých členských státech, ale také o jejich společném základu. Úkolem Evropské unie je působit na překonání rozdílů národních norem a sjednocování pojetí. Shodné báze se staly inspirací pro definování svobodných povolání na evropské úrovni. Právo EU je upravuje pouze do té míry, do jaké jsou schopna narušit fungování společného trhu, zpravidla se tedy zaměřuje na regulované profese.

Cílem této studie je analyzovat otázky související s činnostmi příslušníků svobodných profesí na vnitřním trhu Evropské unie, konkrétně s volným pohybem osob (pracovníků dle čl. 45 SFEU i samostatně činných osob u práva usazování podle čl. 49 SFEU a volným pohybem služeb podle čl. 56 SFEU). Následující kapitoly rozebírají vedle obecných otázek vnitřního trhu (jeho vymezení, vývoje a záležitostí spojených s uplatňováním základních svobod), specifika uplatňování volného pohybu osob a služeb vzhledem ke svobodným povoláním. V centru pozornosti stojí zejména podmínky výkonu dané činnosti, její formy, osobní rozsah, uznávání předpokladů pro

přístup k ní a její výkon a především problematika omezujících opatření členských států, jejich přípustnosti a jednotlivých důvodů ospravedlňujících jejich existenci (mezi nejvýznamnější patří zaměstnávání ve veřejné správě, činnosti spojené s výkonem veřejné moci a ochrana zdraví a veřejné bezpečnosti).

Důležitým prvkem práce je zdůraznění role, kterou sehrála svobodná povolání při tvorbě obecných principů práva vnitřního trhu judikaturou Soudního dvora EU. Jeho rozhodovací praxe velmi ovlivnila obsah následných norem sekundárního práva. V oblasti regulovaných povolání došlo v posledních letech k zintenzivnění sekundární normotvorby. Důvodem je snaha o zjednodušení a zpřehlednění úpravy v souladu s cíly Lisabonské strategie. Přestože již byla přijata celá řada významných směrnic, mnohé otázky zůstávají předmětem vyjednávání a jejich reglementaci, ve větší či menší míře, přinese teprve budoucnost.